

ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Διημερίδας «Τομείς και Ειδικότητες του Τεχνολογικού Λυκείου»

Στην Διημερίδα η οποία πραγματοποιήθηκε 25 - 26 Νοεμβρίου στην Αθήνα, έγιναν εμπειριστατωμένες εισηγήσεις από εισηγητές με βιωματική γνώση του χώρου της Τεχνολογικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης.

Τα πορίσματα τα οποία εξήχθησαν είναι προϊόν των εισηγήσεων, των τοποθετήσεων και προτάσεων των εκπαιδευτικών που συμμετείχαν καθώς και του ερωτηματολογίου το οποίο κατέθεσαν. Στο ερωτηματολόγιο απάντησαν μέσω email και καθηγητές από την επαρχία.

Τα πορίσματα συνοψίζονται ως εξής:

1. Σε ότι αφορά τη δομή του Τεχνολογικού Λυκείου (Τε.Λ.) υπάρχει συναίνεση με την πρόταση του Υπουργείου Παιδείας όπως έχει κατατεθεί. Στο περιεχόμενο σπουδών οι περισσότερες απόψεις ήταν αρνητικές, και η άποψη που επικράτησε ήταν ότι θα έπρεπε οι ώρες των μαθημάτων ειδικότητας στα τρία έτη σπουδών να είναι αυξημένες.
2. Το Τε.Λ. πρέπει να λειτουργήσει μόνο στο Υπουργείο Παιδείας και οι ΕΠΑ. Σ. των άλλων να ενταχθούν στο Σύστημα Επαγγελματικής Κατάρτισης.
3. Η λειτουργία του τμήματος Ειδικότητας Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (Ε.Τ.Ε.Ε.) το οποίο θα προσφέρει Μεταδευτεροβάθμια Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση είναι απαραίτητη.
4. Τα Ι.Ε.Κ. το οποία προσφέρουν Μεταδευτεροβάθμια Επαγγελματική Κατάρτιση, μετά τη λειτουργία του Ε.Τ.Ε.Ε., να σταματήσουν τη λειτουργία τους. Η μειοψηφούσα, με μεγάλη διαφορά, άποψη είναι ότι θα μπορούσαν να λειτουργήσουν με άλλη μορφή.
5. Οι απόφοιτοι του Τε.Λ. να αποκτούν αυτόματα τα επαγγελματικά δικαιώματα της κατώτερης βαθμίδας του επαγγέλματός τους χωρίς εξετάσεις για την άδεια άσκησης επαγγέλματος σε άλλο υπουργείο. Στο σημείο αυτό έγινε μνεία ότι θα πρέπει να εφαρμοστούν η πρακτική άσκηση και η μαθητεία όπως προβλέπει η πρόταση για το Τε.Λ.
6. Τα επαγγελματικά περιγράμματα είναι απαραίτητα για την προσαρμογή των προγραμμάτων σπουδών σε αυτά.
7. Τα διδασκόμενα γενικά μαθήματα να έχουν εφαρμοσμένο προσανατολισμό, και για το λόγο αυτό πρέπει να γίνει συγγραφή νέων βιβλίων για το Τε.Λ., προσαρμοσμένα στους στόχους του.
8. Είναι απαραίτητη η έκδοση νέων διδακτικών βιβλίων για τα μαθήματα ειδικότητας τα οποία θα είναι προσαρμοσμένα στα προγράμματα σπουδών. Μέχρι την έκδοση των νέων βιβλίων θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν τα βιβλία των Τ.Ε.Ε. Στο θέμα των βιβλίων διατυπώθηκαν και απόψεις ότι θα πρέπει να υπάρχουν αναρτημένα και σε ηλεκτρονική μορφή διότι οι αλλαγές που σημειώνονται στην τεχνολογία είναι ταχύτερες τις οποίες δεν μπορεί πάντα να παρακολουθεί το έντυπο βιβλίο.
9. Στην εκπόνηση των προγραμμάτων σπουδών και των διδακτικών βιβλίων να χρησιμοποιηθούν και αρκετοί «εκπαιδευτικοί της τάξης» με αυξημένα προσόντα ή συγγραφική εμπειρία.
10. Σχεδόν καθολική η άποψη ότι τα προγράμματα σπουδών πρέπει να είναι εναρμονισμένα με το σύστημα EC/VET και οι τίτλοι σπουδών να αντιστοιχούν σε συγκεκριμένα επίπεδα του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων (NQF) και του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Επαγγελματικών Προσόντων (EQF) προκειμένου οι πτυχιούχοι να μπορούν να εργάζονται και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες.
11. Σχεδόν καθολική και θετική η άποψη για την πρόταση του Υπουργείου Παιδείας ότι το ποσοστό εισαγωγής με ειδικές εξετάσεις στα ΤΕΙ «το οποίο σε καμία περίπτωση δεν είναι μικρότερο του ποσοστού που προσδιορίζεται από την

πληθυσμιακή συμμετοχή των μαθητών της Γ΄ τάξης του Τεχνολογικού Λυκείου, σε σχέση με το συνολικό αριθμό της Γ΄ τάξης Γενικού και Τεχνολογικού Λυκείου».

12. Επίσης σχεδόν καθολική η άποψη ότι η εισαγωγή των μαθητών του Τεχνολογικού Λυκείου στα ΤΕΙ πρέπει να γίνεται σε σχολή και στη συνέχεια σε αντίστοιχο ή συναφές τμήμα ανάλογα με την βαθμολογία τους.

13. Η κρατούσα άποψη για την καθιέρωση ή όχι της βάσης είναι ότι: η καθιέρωση της βάσης του 10 ως προαπαιτούμενο για την εισαγωγή στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση θα ήταν επωφελής για την ποιότητα σπουδών σε όλη την εκπαίδευση.

14. Καθολική είναι η άποψη ότι τα υποστηρικτικά μαθήματα είναι χρήσιμα και απαραίτητα για τους μαθητές.

15. Καθολική είναι επίσης η άποψη ότι η πρακτική άσκηση των μαθητών και η μαθητεία είναι επωφελής για τους μαθητές, έχουν θεσμοθετηθεί με νόμο αλλά δεν υλοποιήθηκαν. Υπήρξαν απόψεις και προτάσεις ότι μπορούν να εφαρμοσθούν κατά τη διάρκεια των διακοπών, ότι μπορεί να γίνονται σε επαγγελματικούς χώρους κατά τη διάρκεια της φοίτησης με επίβλεψη-καθοδήγηση κλπ.

16. Το Τε.Λ. ως επαγγελματικό σχολείο πρέπει να συνδεθεί με την αγορά εργασίας. Οι προτάσεις που έγιναν αφορούσαν την σύνδεση με την τοπική αγορά εργασίας, συνεργασία με την τοπική αυτοδιοίκηση, δημιουργία βάσης δεδομένων με στοιχεία από πιθανούς χώρους απασχόλησης, ενώ τονίσθηκε η χρησιμότητα των ΓΡΑΣΥ τα οποία σταμάτησαν να λειτουργούν.

17. Οι ειδικότητες των ΕΠΑ.Λ. και ΕΠΑ.Σ. να λειτουργήσουν όλες στο Τε.Λ. και να προστεθούν κάποιες νέες ανάλογα με τις τοπικές ανάγκες.

18. Κατά τα επόμενα σχολικά έτη το μαθητικό δυναμικό της Τεχνολογικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης θα αυξηθεί εξαιτίας της οικονομικής, κυρίως, κρίσης αλλά και καινοτομιών που εισάγει.

19. Κρίνεται ως θετική η εισαγωγή του μαθήματος της ερευνητικής εργασίας και η επιλογή θεμάτων που μπορούν να προέρχονται από τους επαγγελματικούς τομείς που λειτουργούν στο ΕΠΑ.Λ. Η χρησιμοποίηση των Σ.Ε.Κ. και Σ.Ε. στις ερευνητικές εργασίες είναι μέτρο ευρέως αποδεκτό.

20. Η ίδρυση των αμιγών τμημάτων από αποφοίτους Λυκείων είναι αποδεκτή καθώς και η λειτουργία τους με διαφοροποιημένο πρόγραμμα.

21. Οι απόψεις για τη δημιουργία οργανικών θέσεων στα Σ.Ε.Κ. είναι περίπου μοιρασμένες με υπεροχή της άποψης να δημιουργηθούν. Δεν υπάρχουν συγκεκριμένες προτάσεις για τον τρόπο δημιουργίας τους.

22. Η μεγάλη πλειονότητα προτείνει τη μείωση του διδακτικού υποχρεωτικού ωραρίου υπευθύνων εργαστηρίων Σ.Ε.Κ. και Σ.Ε. κατά 3 ώρες όπως συμβαίνει με τους υπεύθυνους εργαστηρίων πληροφορικής και φυσικών επιστημών της γενικής εκπαίδευσης.

23. Ο Σ.Ε.Π. κρίνεται απαραίτητος και για το Τε.Λ. αλλά να λειτουργεί με συγκεκριμένη στοχοθεσία όπως τα ΓΡΑΣΥ.

24. Η συντριπτική πλειονότητα διαφωνεί με την κατάργηση των Γραφείων Ε.Ε. και τη διοικητική δομή της ΤΕΕ όπως διαμορφώνεται.

25. Η προβολή του Τε.Λ. είναι απαραίτητη με ενημερωτικές συγκεντρώσεις, ημερίδες, διανομή φυλλαδίων, ενημέρωση μαθητών Γυμνασίων από καθηγητές ΤΕΕ, εκθέσεις έργων μαθητών και το διαδίκτυο. Τονίσθηκε μάλιστα ότι η ενημέρωση των μαθητών και γονέων είναι απαραίτητη για την επιτυχία του θεσμού.

26. Ομόφωνα διατυπώθηκε η άποψη ότι ο θεσμός των Σχολικών Συμβούλων δεν λειτουργεί σωστά.

Για τους Σχολικούς Συμβούλους διατυπώθηκαν επίσης οι απόψεις ότι θα έπρεπε να υπάρχουν Σχολικοί Σύμβουλοι για όλες τις ειδικότητες της ΤΕΕ και ο αριθμός τους να είναι ανάλογος με τον αριθμό των εκπαιδευτικών του κλάδου.

27. Η ενδοσχολική επιμόρφωση στα Σ.Ε.Κ. και Σ.Ε. με την καθοδήγηση Σχολικών Συμβούλων κρίνεται ως θετική.

28. Η χρηματοδότηση των σχολικών της ΤΕΕ πρέπει να είναι τριπλάσια ενός σχολείου γενικής εκπαίδευσης με ίδιο αριθμό μαθητών. Διατυπώθηκαν παράπονα ότι ενώ αυτό προβλέπεται με Υ.Α. εν τούτοις καταστρατηγείται σε πολλούς Δήμους.

29. Ο σύλλογος γονέων και κηδεμόνων είναι απαραίτητος για τη λειτουργία του Τε.Λ. και συμβάλει, σε πολλές περιπτώσεις αποφασιστικά στην επίλυση προβλημάτων. Το φαινόμενο της ανυπαρξίας συλλόγων σε πολλά σχολεία μπορεί να αντιμετωπισθεί πρωτίστως με την σχετική κινητοποίηση των καθηγητών.

Ιδιαίτερα από τις εισηγήσεις των εισηγητών του προγράμματος τονίσθηκαν τα εξής:

• Κοινωνική – Οικονομική – Εκπαιδευτική αναγκαιότητα η στροφή προς την Τεχνολογική Επαγγελματική Εκπαίδευση
Εισηγητής: Κων/νος Αδριανουπολίτης, Πρόεδρος Ε.Ε.Τ.Ε.Κ.

Η στροφή του μαθητικού δυναμικού προς την Τεχνολογική Επαγγελματική Εκπαίδευση είναι μία από τις απαραίτητες προϋποθέσεις για την ανάπτυξη της παραγωγικής μας βάσης και την σταδιακή έξοδο από την υπερχρέωση.

Σύμφωνα με στατιστικά στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ και του Υπουργείου Παιδείας Δ.Β.Μ.Θ. η στροφή αυτή έχει αρχίσει από το σχολ. έτος 2009 – 2010 και συνεχίστηκε μεγαλύτερη κατά το τρέχον σχολ. έτος. Η προσέλευση των μαθητών στην ΤΕΕ αναμένεται ακόμη μεγαλύτερη τα επόμενα χρόνια λόγω οικονομικής κρίσης, δραστικού περιορισμού διορισμών στο δημόσιο, και λόγω αναπόφευκτης συρρίκνωσης της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Η Ελλάδα έχει τους περισσότερους φοιτητές (29,9%), (Μ.Ο. Ε.Υ. 17.4%) μεταξύ των 27 χωρών - μελών της Ε.Ε., Η Ελλάδα διαθέτει το χαμηλότερο ποσοστό επί του ΑΕΠ για την παιδεία μεταξύ όλων των χωρών της Ε.Ε. Το ποσοστό είναι για το τρέχον έτος 2,75% και αναμένεται περαιτέρω μείωσή του. Από το πενιχρό ποσοστό τα κονδύλια κατανέμονται, σύμφωνα με στατιστικά στοιχεία της EUROSTAT, ως εξής:

Ανώτατη εκπαίδευση		
Ελλάδα 1,44%	Μ.Ο. Ε.Ε. των 27	1,15%
Γερμανία 1,14%	Η.Π.Α.	1,33%
Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση		
Ελλάδα 1,14%	Μ.Ο. Ε.Ε. των 27	2,25% !!!

Από τα στοιχεία αυτά είναι φανερό ότι η Τριτοβάθμια Εκπαίδευση θα συρρικνωθεί σημαντικά διότι, εκτός των άλλων, η χώρα μας έχει υπερβολικά μεγάλο αριθμό άνεργων πτυχιούχων οι οποίοι επιθυμούν να μεταναστεύσουν.

Οι αλλαγές που αναμένονται με το Τεχνολογικό Λύκειο είναι προς τη θετική κατεύθυνση, αλλά αυτό δεν είναι αρκετό. Μεταρρυθμίσεις της ΤΕΕ έγιναν και κατά το παρελθόν πολλές αλλά απέτυχαν του κύριου στόχου τους που ήταν η ποιοτική και ποσοτική αναβάθμισή της. Οι αιτίες της αποτυχίας δεν έχουν σήμερα εκλείψει. Υπάρχει αδήριτη η ανάγκη επιτυχίας αυτή τη φορά. Πρέπει να δημιουργηθούν συνθήκες απασχόλησης για τους νέους μας, να υπάρξει οικονομική ανάκαμψη και στον τομέα αυτό μπορεί να συμβάλει η Τεχνολογική Επαγγελματική Εκπαίδευση. Οι καθηγητές που υπηρετούν στην ΤΕΕ, παρά την πικρία τους και τις απογοητεύσεις τους που είναι δικαιολογημένες και κατανοητές, οφείλουν να αναμιχθούν ενεργά. Αντιδράσεις θα υπάρξουν όπως και στο παρελθόν σε πολλά πεδία.

• Σύζευξη Μέσης και Ανώτατης Τεχνικής Εκπαίδευσης
Εισηγητής: Δρ Απόστολος Κοκκόσης, καθηγητής ΤΕΙ Πειραιά, Γ. Γραμματέας Ε.Ε.Τ.Ε.Κ.

Τα Ανώτατα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα διέρχονται μια περίοδο έντονης κρίσης που οφείλεται στην αδυναμία τους: Να εκτελέσουν τις οικονομικές τους

υποχρεώσεις - Να προσαρμοστούν στο νέο Νόμο - Να προσαρμοστούν στην ολοένα αυξανόμενη πτώση του επιπέδου των εισαγομένων φοιτητών.

Τα ΤΕΙ και τα Πολυτεχνεία αποτελούν την Ανώτατη Εκπαιδευτική Βαθμίδα της Τεχνικής Εκπαίδευσης και εκ τούτου τη συνέχεια της Μέσης Τεχνικής Εκπαίδευσης και της Γενικής Εκπαίδευσης σε ότι αφορά την ακαδημαϊκή τους υπόσταση.

Εξετάζοντας την πρόταση του Υπουργείου Παιδείας για το Τεχνολογικό Λύκειο υπάρχουν οι εξής Παρατηρήσεις/Προτάσεις: Θα διαμορφωθεί ένα θεσμικό πλαίσιο ενός σύγχρονου τεχνικού σχολείου δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Η διαφαινόμενη στροφή του μαθητικού δυναμικού μετά το Γυμνάσιο προς την τεχνική εκπαίδευση θα ανεβάσει και το επίπεδο του μαθηματικού δυναμικού που θα εισέρχεται στα ΤΕΙ και θα προέρχεται από την τεχνική εκπαίδευση. Θεσμοθετείται τμήμα Ειδίκευσης Τεχνικής – Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (Ε.Τ.Ε.Ε) διάρκειας φοίτησης ενός έτους πέραν των τριών ετών παρέχοντας με τον τρόπο αυτό την απαιτούμενη επαγγελματική επάρκεια στην ειδικότητα. Ο παρεχόμενος τίτλος από το Ε.Τ.Ε.Ε είναι επαγγελματικός (επιπέδου Γ') και ταυτόχρονα εκπαιδευτικός (ISCED 4). Σε ότι αφορά την πρόσβαση των αποφοίτων του τμήματος Ειδίκευσης Τεχνικής - Επαγγελματικής Εκπαίδευσης στα ΤΕΙ προτείνουμε την καθιέρωση πιστωτικών μονάδων ECTS και την εισαγωγή των αποφοίτων στο Β' εξάμηνο των ΤΕΙ.

Με βάση το νόμο για την Ανώτατη Εκπαίδευση (4009/2011) προβλέπεται η λειτουργία τμημάτων διετούς αλλά και τριετούς φοίτησης ανάλογα με τις ανάγκες του κάθε Τμήματος/Ειδικότητας. Το παραπάνω θα διευκολύνει φοιτητές κάποιων ειδικοτήτων που θα προτιμούσαν λιγότερη διάρκεια φοίτησης και ταχύτερη πρόσβαση στην αγορά εργασίας. Γνωρίζουμε την ανάγκη ύπαρξης λειτουργίας Τμήματος Ειδικότητας Κομμωτικής διετούς φοίτησης στα ΤΕΙ, γεγονός που θα προκαλούσε το ενδιαφέρον κάποιων περιφερειακών ΤΕΙ και όχι μόνο.

Θεωρούμε ότι το πρόβλημα της θεσμοθέτησης επαγγελματικών δικαιωμάτων στη Μέση Τεχνική Εκπαίδευση θα λυθεί πιο εύκολα από ότι στην περίπτωση των ΤΕΙ, διότι στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση δεν διεκδικεί κανείς άλλος επαγγελματικά δικαιώματα παρά μόνο οι απόφοιτοι της Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης. Ο νέος νόμος που διέπει την Ανώτατη Εκπαίδευση προβλέπει εισαγωγή φοιτητών σε Σχολή και όχι σε Τμήματα. Η πρόταση μας στην περίπτωση αυτή είναι να γίνεται η εισαγωγή σε αντίστοιχη Σχολή που να σχετίζεται με την ειδικότητα.

• Μετατροπή των ΕΠΑ.Λ. – ΕΠΑ.Σ. σε Τεχνολογικό Λύκειο – Συνενώσεις – Καταργήσεις

Εισηγητής: Χρήστος Τσαρτσόλης, Δ/ντής ΕΠΑ.Σ. Χαϊδαρίου, πρώην προϊστάμενος τμήματος Β΄ της Δ.Σ.Δ.Ε. του ΥΠΕΠΘ, μέλος Ε.Ε.Τ.Ε.Κ.

Οι μεταρρυθμίσεις στην ΤΕΕ από το 1970 μέχρι σήμερα γίνονται κατά Μ.Ο. κάθε 8 χρόνια χωρίς να γίνεται προηγουμένως καμία αξιολόγηση. Με τις συνεχείς αλλαγές και τον κατακερματισμό των ειδικοτήτων σε σχολικές μονάδες έχουμε μείωση του μαθητικού δυναμικού και αύξηση των σχολικών μονάδων. Οι μετατροπές και συνενώσεις που πρόκειται να γίνουν δεν πρέπει να δημιουργήσουν μεγάλες σχολικές μονάδες. Οι σχολικές μονάδες να έχουν το πολύ 350 μαθητές και για μεγαλύτερες μονάδες η παραβατικότητα είναι σοβαρό λειτουργικό πρόβλημα. Το σημερινό μοντέλο διοίκησης των σχολείων της ΤΕΕ δεν είναι ικανοποιητικό για μεγάλες σχολικές μονάδες. Για την περίπτωση συγχώνευσης σχολικών μονάδων το Π.Δ. 50/1996 «..... Σε περίπτωση συγχώνευσης σχολικών μονάδων για τη διαπίστωση της τυχόν υπεραριθμίας κρίνονται όλοι οι εκπαιδευτικοί των σχολείων που συγχωνεύονται». «Από όσους εκπαιδευτικούς επιθυμούν να κριθούν ως υπεράριθμοι, χαρακτηρίζονται υπεράριθμοι αυτοί που συγκεντρώνουν το μεγαλύτερο αριθμό μονάδων μετάθεσης, σύμφωνα με το άρθρο 16 αυτού του ΠΔ». «Από όσους εκπαιδευτικούς δεν επιθυμούν να κριθούν ως υπεράριθμοι, χαρακτηρίζονται ως υπεράριθμοι εκείνοι που τοποθετήθηκαν οργανικά τελευταίοι στη σχολική μονάδα. Οι εκπαιδευτικοί που μετατέθηκαν ή τοποθετήθηκαν στη σχολική μονάδα το ίδιο σχολικό

έτος, εκτός των εκπαιδευτικών που τοποθετήθηκαν ως υπεράριθμοι, θεωρείται ότι τοποθετήθηκαν ταυτόχρονα. Σε περίπτωση ταυτόχρονης τοποθέτησης υπεράριθμοι χαρακτηρίζονται οι εκπαιδευτικοί που συγκεντρώνουν το μικρότερο αριθμό μονάδων μετάθεσης, σύμφωνα με το άρθρο 16 αυτού του ΠΔ»

Επομένως, μετράει η οργανική θέση σε κάθε σχολική μονάδα.

• **Τομέας γεωπονίας, τροφίμων και περιβάλλοντος, υπάρχουσα κατάσταση, προοπτικές**
Εισηγητής: Στυλιανός Ασημιάδης, Γεωπόνος, Δ/ντής 3^{ου} ΕΠΑ.Λ. Αθηνών.

Ο αγροτικός χώρος, πέρα από το γεγονός ότι υπήρξε επί αιώνες και συνεχίζει ακόμη σήμερα, να είναι ο βασικός μοχλός ανάπτυξης και ο κατεξοχήν τροφοδότης των απαραίτητων προϊόντων διατροφής, ένδυσης και υπόδησης, αποτελεί παράλληλα το θεματοφύλακα της πολιτιστικής μας κληρονομιάς.

Για να υπάρξει πρωτογενές πλεόνασμα, θα πρέπει να εκμεταλλευτούμε ένα τομέα κατεξοχήν νευραλγικό, όπως είναι ο αγροτικός.

Ωστόσο σήμερα δυστυχώς παρατηρούνται τέτοιες στρεβλώσεις και παραλήψεις με συνέπεια να παράγουμε πολύ ακριβότερα αγροτικά προϊόντα από άλλες χώρες και να μην είμαστε ανταγωνιστικοί.

Η Ελλάδα με όλα τα χαρακτηριστικά μιας γεωργικής χώρας και τους καλύτερους εδαφοκλιματικούς συντελεστές έφθασε στο σημείο να μην παράγει τίποτα και να εισάγει σχεδόν τα πάντα.

Τα αγροεφόδια (πολλαπλασιαστικό υλικό, σπόροι, λιπάσματα, φυτοπροστατευτικά προϊόντα, μηχανήματα, ζωοτροφές κ.λπ.) είναι όλα εισαγόμενα.

Και τούτο γιατί αποσυνδέσαμε την αγροτική παραγωγή από την εκπαίδευση.

Θα έπρεπε τα Α.Ε.Ι και συγκεκριμένα το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο, να βρίσκονται σε ευθεία αντιστοιχία και να είναι συνδεδεμένα και συντονισμένα με τη γεωργική παραγωγή. Να υπήρχε έρευνα η οποία να περνούσε άμεσα στην εφαρμογή και να τροφοδοτούσε την παραγωγική διαδικασία.

Είναι προφανές ότι η ευθύνη της πολιτείας είναι τεράστια γιατί δεν επεδίωξε ποτέ να συνδέσει την εκπαίδευση με την παραγωγή. Πέρα από το σημαντικό ρόλο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, μεγάλο μερίδιο ευθύνης επιμερίζεται και στην Επαγγελματική εκπαίδευση η οποία δεν στήριξε ποτέ με εξειδικευμένα στελέχη τον αγροτικό τομέα.

Ενόψει της ψήφισης του νέου νομοσχεδίου για το Τεχνολογικό Λύκειο η πρόταση μας είναι το πρώτο έτος του τεχνολογικού λυκείου να είναι κοινό για όλους τους μαθητές και να έχει χαρακτήρα γενικό, προσανατολιστικό και προεπαγγελματικό. **Στο πρόγραμμα του πρώτου έτους πρέπει να υπάρχουν μαθήματα γενικού, προσανατολιστικού και προεπαγγελματικού χαρακτήρα, υποχρεωτικά και όχι επιλογής.** Να είναι δε αντιπροσωπευτικά με τους βασικούς τομείς παραγωγής.

Οι νέοι μας σαν πρώτη και βασική επιλογή θα πρέπει να έχουν την επαγγελματική εκπαίδευση και μάλιστα τον τομέα Γεωπονίας Τροφίμων και Περιβάλλοντος.

Καλούμαστε λοιπόν εμείς οι εκπαιδευτικοί, να αντικρίσουμε κατάματα τα προβλήματα και να διαμορφώσουμε προγράμματα και πολιτικές που να στοχεύουν στη στήριξη του γεωργικού τομέα, με απώτερο στόχο την ανόρθωση της αγροτικής και κατ' επέκταση της εθνικής οικονομίας

• **Η περίπτωση του τομέα υγείας και πρόνοιας**
Εισηγήτρια: Μαστοράκη Έλενα, Διευθύντρια Ε.Ε.Ε.Ε.Κ Αιγάλεω, μέλος Ε.Ε.Τ.Ε.Κ.

Ο τομέας στοχεύει: Στη δημιουργία επαγγελματιών ικανών να παρέχουν υπηρεσίες, σε επίπεδο πρωτοβάθμιας και πρωτογενούς παρέμβασης, σε εξειδικευμένους, ως προς τις ανάγκες, τομείς που συνδέονται με τη διασφάλιση της υγείας και της ποιότητας ζωής των εξυπηρετούμενων τους.

Ο τομέας είναι ένας από του πιο πολυπληθείς τομείς σε επίπεδο μαθητικού δυναμικού, έχει δυναμική εξέλιξης στο δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα.

Απορρόφηση στην αγορά εργασίας συνήθως μετά τα πρώτα 2-3 έτη αποφοίτησης σε σχετική ειδικότητα. Οι γυναίκες παρουσιάζουν γρηγορότερο ρυθμό απορρόφησης. Πρόσθετη επιμόρφωση/εξειδίκευση στην αρχική ειδικότητα εξασφαλίζει καλύτερες και σχετικότερες με την ειδικότητα εργασιακές συνθήκες. Κάποιες ειδικότητες έχουν δυσκολότερη απορρόφηση σχετικά με άλλες (π.χ. βοηθοί βρεφονηπιοκόμοι τα τελευταία έτη λόγω αλλαγής θεσμικού πλαισίου στους σταθμούς).

Οι υπάρχουσες έρευνες προβλεψιμότητας (σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο) αναδεικνύουν τον τομέα ως δυναμικά εξελισσόμενο που θέλει όμως εκσυγχρονισμό με τις ανάγκες της αγοράς. Ο χώρος της υγείας και πρόνοιας είναι δυναμικά εξελισσόμενος και έχει ανάγκη ανάδειξης νέων ειδικοτήτων όπως: ειδικός παιδαγωγός, σύμβουλος Υγείας, βοηθός Δερματολόγου, Φροντίδα εξαρτημένων μελών κ.α.

• Τα Επαγγελματικά Δικαιώματα απαραίτητα προϋπόθεση στην ανάπτυξη της Τεχνολογικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης

Εισηγήτρια: Ελευθερία Μαρτούδη, εκπαιδευτικός αποσπασμένη στον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. (ομάδα επαγγελματικών δικαιωμάτων & ισοτιμιών)

Το Τεχνολογικό Λύκειο οφείλει να εξασφαλίζει την παροχή γενικής παιδείας σε συνδυασμό με την τεχνική κατάρτιση σε συγκεκριμένο κλάδο ή ειδικότητα. Είναι αναγκαία η διασφάλιση πρόσβασης στο επάγγελμα και για να διασφαλιστεί αυτό πρέπει να υπάρχουν επαγγελματικά δικαιώματα (Ε.Δ.). Η αρμοδιότητα παροχής επαγγελματικών δικαιωμάτων μέσω Π.Δ. έχει παραχωρηθεί στον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. βάσει των νόμων 3879/2010, άρθρο 11, παρ:3 εδάφ:ζ και 2009/1992, άρθρο 6, παρ:3. Η διαδικασία έκδοσης Π.Δ. είναι χρονοβόρα και μπορεί να διαρκέσει μέχρι 2 χρόνια. Σύμφωνα με το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο τα επαγγέλματα χωρίζονται σε 3 κατηγορίες.

1. Στην πρώτη κατηγορία απαραίτητα προϋπόθεση είναι η ύπαρξη τίτλου επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και η άδεια ασκήσεως επαγγέλματος, ώστε να διασφαλίζεται η υγεία και η ασφάλεια των εργαζομένων π.χ. τομέας υγείας. Στην ίδια κατηγορία υπάρχουν ειδικότητες επαγγελματικής ανέλιξης με απόκτηση ανώτερων αδειών μετά από προϋπηρεσία και εξετάσεις π.χ. Μηχανολογίας, ηλεκτρολογίας.

2. Στην κατηγορία αυτή απαραίτητα προϋπόθεση για την άσκηση επαγγέλματος είναι η κατοχή τίτλου επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, διότι δεν υφίσταται κίνδυνος για την υγεία και ασφάλεια απαιτούνται όμως αυξημένες επιστημονικές και τεχνικές γνώσεις π.χ. τομέας πληροφορικής.

3. Στην κατηγορία αυτή η είσοδος στο επάγγελμα είναι ελεύθερη χωρίς πιστοποιημένες γνώσεις π.χ. «Ειδικός Ενδυματολογίας και Σχεδίασης Μόδας», «Τεχνικός Καρναβαλικής Ενδυμασίας»

Μέχρι σήμερα έχουν κατοχυρωθεί τα επαγγελματικά δικαιώματα 66 ειδικοτήτων των ΙΕΚ και ΤΕΕ και προωθούνται τα δικαιώματα 49 ειδικοτήτων

Ο Ο.Ε.Ε.Κ. και ο Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. προώθησε και προωθεί κατά προτεραιότητα τα επαγγελματικά δικαιώματα των ειδικοτήτων που αφορούν επαγγέλματα για τα οποία απαιτείται άδεια άσκησης επαγγέλματος, ώστε να καταστεί δυνατή η πρόσβαση των

αποφοίτων Ι.Ε.Κ. και της δευτεροβάθμιας τεχνικής εκπαίδευσης στην αγορά εργασίας, τόσο στο δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα.

Τα Επαγγελματικά Δικαιώματα απαραίτητη προϋπόθεση στην ανάπτυξη της Τεχνολογικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης
Εισηγητής: Νικόλαος Σταθόπουλος, Προϊστάμενος του τμήματος Δ΄ της Διεύθυνσης Σπουδών Δ.Ε του Υ.Π.Δ.Β.Μ.Θ., μέλος Ε.Ε.Τ.Ε.Κ.

Οι ειδικότητες που λειτουργούν σήμερα στην ΤΕΕ διακρίνονται σε 3 κατηγορίες, σε ότι αφορά τα επαγγελματικά τους δικαιώματα: α) Στις ειδικότητες που δεν έχουν καθόλου Ε.Δ. β) Στις ειδικότητες που έχουν και γ) Στις ειδικότητες που έχουν απαρχαιωμένα Ε.Δ. και χρειάζονται άμεσα επικαιροποίηση.

Η κατάσταση της ΤΕΕ στη χώρα μας θα ήταν διαφορετική εάν υπήρχαν διαδικασίες πιστοποίησης, όπως συμβαίνει στις άλλες χώρες της Ευρώπης. Υπάρχουν ειδικότητες, όπως αυτές π.χ. των δομικών έργων με λίγους μαθητές οι οποίες δεν έχουν επαγγελματικά δικαιώματα διότι αυτό προσκρούει σε συμφέροντα εργολάβων, μηχανικών, κατασκευαστών κλπ.

Επαγγελματικά Περιγράμματα: Δεν χορηγούν Ε.Δ. Περιγράφουν λεπτομερώς τα γενικά και ειδικά επαγγελματικά καθήκοντα και τις γνώσεις-δεξιότητες, ικανότητες (προσόντα) που απαιτούνται για την εκτέλεση αυτών των καθηκόντων, καθώς και τις διαβαθμίσεις ευθύνης (π.χ. βοηθός, τεχνίτης, αρχιτεχνίτης). Αναφέρουν ακόμη τις εναλλακτικές εκπαιδευτικές διαδρομές που μπορεί να ακολουθήσει το κάθε άτομο για να αποκτήσει αυτά τα προσόντα: σχολές, προγράμματα τυπικής και άτυπης κατάρτισης, μαθητεία, εργασιακή εμπειρία κλπ

Το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων. Εξετάζει τα μαθησιακά αποτελέσματα (γνώσεις, δεξιότητες, ικανότητες), κατάσποντάς τα σε επίπεδα για τύπο σχολής/πτυχίου. Το Ε.Π.Π. βοηθάει στην αύξηση της κινητικότητας των εκπαιδευομένων και εργαζομένων, επιπλέον δε παρέχει επαγγελματική ανέλιξη. Με βάση τα Επαγγελματικά Περιγράμματα και το Ε.Π.Π. γίνονται προσπάθειες στην Ελλάδα να δρομολογηθούν διάφορες διαδικασίες πιστοποίησης προσόντων (έχει ψηφισθεί και σχετικός νόμος 3879/2010). Η διασφάλιση των Επαγγελματικών Δικαιωμάτων θα προέρχεται μέσα από τις πιστοποιήσεις που θα παρέχουν πιστοποιημένοι φορείς. Ήδη ετοιμάζονται ιδιωτικοί φορείς οι οποίοι θα πραγματοποιούν την πιστοποίηση όπως πχ. γίνεται με το ECDL

Η πιστοποίηση όμως δεν αναιρεί ούτε αντικαθιστά την ανάγκη έκδοσης των θεσμοθετημένων με νόμο Ε.Δ. (τα τελευταία είναι προφανώς ισχυρότερα).

Προτάσεις για καλύτερη λειτουργία του συστήματος ενόψει των αλλαγών στη Δ.Τ.Ε.Ε.

- Τα προγράμματα σπουδών της Δ.Τ.Ε.Ε. να συντάσσονται με βάση τα επαγγελματικά περιγράμματα, τα επίπεδα του Ε.Π.Π. αλλά και τα προβλεπόμενα επαγγελματικά δικαιώματα, όπου υπάρχουν.
- Τα επαγγελματικά δικαιώματα να καθορίζονται πριν ή ταυτόχρονα με την έγκριση μιας νέας ειδικότητας.
- Η έγκριση νέας ειδικότητας να γίνεται εφόσον έχει ρυθμιστεί το Επαγγελματικό Δικαίωμα των πτυχιούχων της.
- Το πτυχίο να παρέχει δυνατότητα άμεσης πρόσβασης στο επάγγελμα, έστω στην κατώτερη βαθμίδα (βοηθός).

• Αισθητική – Κομμωτική, η άλλη διάσταση της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης

Εισηγήτριες: Αγγελική Κυπριανίδου καθηγήτρια αισθητικής, Πρόεδρος του Συλλόγου Αισθητικών Αποφοίτων ΤΕΙ – Εκπαιδευτικών, μέλος Ε.Ε.Τ.Ε.Κ.

Παναγιώτα Κοσμά, καθηγήτρια κομμωτικής Πρόεδρος Πανελληνίου Συλλόγου Εκπαιδευτικών Κομμωτικής ΤΕ 01.19 – ΔΕ 01.17, μέλος Ε.Ε.Τ.Ε.Κ.

Ο Τομέας Αισθητικής – Κομμωτικής εμφανίστηκε στη Δημόσια Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση με την εφαρμογή του Νόμου 2640/1998 και την ίδρυση των ΤΕΕ. Σήμερα είναι ο πολυπληθέστερος τομέας των ΕΠΑ.Σ.

Η συνύπαρξη των δύο ειδικοτήτων σε ένα τομέα είναι αποτέλεσμα της παραδοχής ότι υπηρετούν την ίδια διαχρονική αξία «την ομορφιά» ή αλλιώς την ανάγκη εξασφάλισης μιας καλής εμφάνισης. Πλέον δεν υπάρχει η λανθασμένη αντίληψη που επικρατούσε παλιότερα ότι η ειδικότητα της αισθητικής ανήκει στον τομέα υγείας και πρόνοιας της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Η αισθητική είναι μεν ένα παραϊατρικό επάγγελμα αλλά η διαφοροποίηση αυτή γίνεται καθαρά στην τριτοβάθμια εκπαίδευση στα ΤΕΙ.

Επίπεδα παρεχόμενης εκπαίδευσης.

Στις ειδικότητες της αισθητικής και της κομμωτικής που υπάρχουν σε άλλες χώρες της Ευρώπης εφαρμόζεται η πρακτική άσκηση και η μαθητεία.

Σε κάποιες χώρες στην Δευτεροβάθμια Τεχνική Εκπαίδευση ο τομέας Αισθητικής-Κομμωτικής είναι κοινός και δίνει τα ίδια επαγγελματικά δικαιώματα στους αποφοίτους του παρέχοντας γνώσεις και των δύο ειδικοτήτων στους μαθητές, ενδεικτικά αναφέρουμε Αγγλία, Αμερική και Καναδά.

Σε κάποιες άλλες χώρες όπως στη Φινλανδία, Γερμανία, Γαλλία, Πολωνία και Δανία ο διαχωρισμός των δύο ειδικοτήτων γίνεται κατά την διάρκεια των σπουδών των μαθητών όπως ακριβώς προβλέπεται για το Τεχνολογικό Λύκειο στην Ελλάδα.

Στις περισσότερες Ευρωπαϊκές χώρες τα Κολλέγια είναι η πιο γνωστή μεταλυκειακή εκπαίδευση τα οποία παρέχουν εξειδικευμένες γνώσεις και για τους δύο κλάδους.

Στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, στις Πανεπιστημιακές Σχολές, συναντάμε κυρίως το κομμάτι της Κοσμετολογίας, παραγωγή και προώθηση καλλυντικών προϊόντων το οποίο υπάρχει και σε άλλα Πανεπιστήμια εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Απασχόληση.

Σύμφωνα με στατιστικά στοιχεία της ΕΣΥΕ για την απασχόληση, στα επαγγέλματα του αισθητικού και του κομμωτή η απασχόληση κατά το έτος 2007 ανερχόταν σε 40.270 άτομα.

Τα καλλυντικά.

Η βιομηχανία καλλυντικών θεωρείται παγκοσμίως ένας από τους πιο δυναμικούς κλάδους της οικονομίας και σύμφωνα με το Euromonitor International προβλέπεται ότι μέχρι το 2010, οι πωλήσεις θα φτάσουν τα 300 δισεκατομμύρια δολάρια.

Στη Γαλλία και τη Γερμανία η παραγωγή καλλυντικών προϊόντων και η εξαγωγή τους αποτελεί μέρος της βαριάς βιομηχανίας τους και μια μεγάλη πηγή εσόδων για το κράτος. Συγκεκριμένα η Γερμανία έχει κύκλο εργασιών που ξεπερνά τα 12,5 δις €. ενώ η Ελλάδα σπατάλησε 1,7 δις € για την εισαγωγή καλλυντικών προϊόντων! (Πηγή: Γενικό Προξενείο της Ελλάδος στο Ντύσσελντορφ, Γραφείο Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων, Μάιος 2010)

Αν και η Ελλάδα παράγει βασικές πρώτες ύλες για την δημιουργία σπουδαίων καλλυντικών προϊόντων (που δεν υπάρχουν σε άλλες χώρες) όπως ο κρόκος, τα βότανα Κρήτης, μαστίχα Χίου κλπ. δεν έχει δημιουργήσει τις κατάλληλες υποδομές για την παραγωγή καλλυντικών. **Αντίθετα ξεπουλάει τις βασικές αυτές πρώτες ύλες σε πολύ χαμηλές τιμές!**

Τομείς απασχόλησης.

Οι απόφοιτοι ειδικότητας Αισθητικής απασχολούνται:

1. Στις Υπηρεσίες Υγείας /Ομορφιάς και Ευεξίας (Πολυδύναμα κέντρα Αισθητικής και Αδυνατίσματος, τα εργαστήρια αισθητικής, Day Spa, Γυμναστήρια, Κέντρα Διαιτολογίας και υποστήριξης κ.α
2. Στη βιομηχανία καλλυντικών.
3. Στα κέντρα του Τουριστικού SPA. Υπάρχουν τρεις μορφές κέντρων SPA όπως Κέντρο Υδροθεραπείας, Κέντρο θαλασσοθεραπείας και spa μέσα στα αστικά κέντρα.
4. Στην Ναυτιλία (Υπηρεσίες αισθητικής παρέχονται σχεδόν σε όλα τα κρουαζιερόπλοια).
5. Στα ιατρικά κέντρα, ειδικότερα στα μαιευτήρια και προσφάτως και ευαγή ιδρύματα, καθώς και ιδιωτικές κλινικές
6. Στον τομέα εκπαίδευσης όπου ο αριθμός των σχολών αισθητικής τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης αυξάνεται συνεχώς, γεγονός που δημιουργεί αυξανόμενη ζήτηση εκπαιδευτικών /αισθητικών.

Οι απόφοιτοι ειδικότητας της Κομμωτικής μπορούν να απασχοληθούν:

1. Σε πολυδύναμα σαλόνια ομορφιάς.
2. Σε μεγάλες ξενοδοχειακές μονάδες.
3. Σε τουριστικά θέρετρα.
4. Στις ένοπλες δυνάμεις (στρατός και αεροπορία) όπου προσλαμβάνονται μόνιμοι και συμβασιούχοι κομμωτές.
5. Ως συνεργάτες σε νοσοκομεία, γηροκομεία, οίκους αποκατάστασης ατόμων, κέντρα απεξάρτησης, μαιευτήρια και ιδιωτικές κλινικές.
6. Ως συνεργάτες σε εταιρείες κοσμετολογίας.
7. Στον καλλιτεχνικό κλάδο, προσφέροντας υπηρεσίες στο θέατρο και τηλεοπτικά κανάλια.
8. Σε γραφεία επιδείξεων, μόντελιγκ, διάφορα ινστιτούτα ομορφιάς, γυμναστήρια κ.α.
9. Στον τομέα εκπαίδευσης όπου ο αριθμός των σχολών κομμωτικής τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης αυξάνεται συνεχώς, γεγονός που δημιουργεί αυξανόμενη ζήτηση εκπαιδευτικών /κομμωτικής.

Επαγγελματικά δικαιώματα.

Για την ειδικότητα της Αισθητικής μέχρι και σήμερα οι απόφοιτοι των σχολών μας δεν έχουν κανένα επαγγελματικό δικαίωμα.

Εδώ θα πρέπει να αναφέρουμε πως το Υπουργείο Παιδείας είναι υποχρεωμένο να τηρήσει τη δέσμευσή του για παροχή επαγγελματικών δικαιωμάτων στους αποφοίτους των Τεχνολογικών Λυκείων.

Στην ειδικότητα της Κομμωτικής υπάρχουν επαγγελματικά δικαιώματα αλλά υπάρχει ένα μελανό σημείο στη διαδικασία για την είσοδο του αποφοίτου στο επάγγελμα. Για να λάβει κάποιος την άδεια ασκήσεως επαγγέλματος πρέπει να εργασθεί σε μαθητευόμενος, κατά τη διάρκεια της μαθητείας του, όμως, δεν μαθαίνει ουσιαστικά τίποτα διότι απασχολείται συνήθως σε άσχετες εργασίες (αγαρείες) δηλ. γίνεται εκμετάλλευση από τον εργοδότη.

Προτάσεις ενόψει της λειτουργίας του Τεχνολογικού Λυκείου.

- Να καθιερωθεί ως εργαστηριακή άσκηση των μαθητών η πρακτική άσκησή τους σε ΚΑΠΗ, ΑΜΕΑ κλπ.
- Ο τίτλος πτυχίου της ειδικότητας Αισθητικής να είναι **Τεχνικός Αισθητικής** και για την ειδικότητα Κομμωτικής να είναι **Τεχνικός Κομμωτικής**
- Για τους πτυχιούχους Αισθητικούς των τμημάτων ΕΤΕΕ να έχουν τον τίτλο **Ποδολόγος, Καλλωπιστής νυχιών** και για τους Κομμωτές **Τεχνολόγος Κομμωτής**.
- Να δοθεί η δυνατότητα στους αποφοίτους των ΤΕΕ και ΕΠΑΣ να παρακολουθήσουν τμήματα του ΕΤΕΕ από την αρχή της γενέσεως του Νέου

Τεχνολογικού Λυκείου έτσι ώστε να μην υπάρξει κενό γνώσεων σε όσους μαθητές φοιτούν αυτή της στιγμή στο τελευταίο έτος των ΕΠΑΣ.

- **Η τουριστική εκπαίδευση στη χώρα μας, μοχλός οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης.**

Εισηγήτρια: Μαρίνα Μπουρδή καθηγήτρια ΠΕ 18 τουριστικών επιχειρήσεων, Πρόεδρος του Πανελληνίου Συλλόγου Εκπαιδευτικών κλάδου ΠΕ 18 Στελεχών Τουριστικών Επιχειρήσεων, μέλος Ε.Ε.Τ.Ε.Κ.

Ο τουριστικός τομέας λειτουργεί σε οικονομικό, κοινωνικό, πολιτιστικό και περιβαλλοντολογικό περιβάλλον, συμβάλλοντας στην διατήρηση του τελευταίου, αλλά και στην κοινωνική και διαπολιτισμική κατανοήση των λαών. Επιδρά δε στην οικονομική κι αειφόρο ανάπτυξη των τοπικών κοινωνιών καθώς και στην οικονομική ανάταξη των κρατών υποδοχής τουριστών ακόμη και σε περιόδους οικονομικής ύφεσης, αφού οι δαπάνες για τον τουρισμό -βάσει τα έως τώρα παγκόσμια στατιστικά στοιχεία- παραμένουν σταθερές. Παράλληλα επιβεβαιώνεται ότι η τουριστική μετακίνηση έχει ενταχθεί στις κοινωνικές ανάγκες του ατόμου.

Στην Χώρα μας τα τελευταία έτη καταλαμβάνει μεταξύ του **17% -19% του ΑΕΠ**, δημιουργεί σε ετήσια βάση πάνω από **800.000 θέσεις εργασίας**, με συνεχή αύξηση του αριθμού απασχόλησης του ανθρώπινου δυναμικού κι επιδρά άμεσα ή έμμεσα και σε άλλους τομείς της οικονομίας, όπως είναι: κατασκευές, εξοπλισμός, παραγωγή τροφίμων και ποτών, συντήρηση εγκαταστάσεων, χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, πολιτιστική βιομηχανία, μηχανολογικός τομέας κ.λπ.

Η ανάπτυξη του τουριστικού τομέα έγκειται στην ποιότητα των προσφερομένων προϊόντων και υπηρεσιών σε όλη την αλυσίδα παραγωγής, θέμα το οποίο επιζητούν και οι τουρίστες πελάτες-, στην ανταγωνιστικότητα του τόπου προορισμού και των τουριστικών προϊόντων αυτού καθώς και στον σχεδιασμό και την κοινωνική προσέγγιση από το σύνολο των επαγγελματιών μιας περιοχής σε συνδυασμό με τις λοιπές οικονομικές δραστηριότητες. Επίσης στην ανάπτυξη της Τουριστικής Συνείδησης (κοινωνίας και επαγγελματιών) όλων των εμπλεκόμενων ατόμων στις τουριστικές δραστηριότητες, τα οποία μεταξύ άλλων πρέπει να διαθέτουν συνολική κουλτούρα και επαγγελματισμό. Εάν σε αυτά συνυπολογίσουμε ότι **οι τουριστικές επιχειρήσεις είναι κυρίως οικογενειακού χαρακτήρα και διάσπαρτες σε όλη την Ελληνική επικράτεια, κι εξαρτώνται τόσο από την μεγάλη ανταγωνιστικότητα της Μεσογειακής Λεκάνης όσο και από τους μεγάλους Ταξιδιωτικούς Οργανισμούς (Tours Operators), εύκολα γίνεται αντιληπτό ότι η ανάδειξη των προαναφερθέντων δεν είναι δυνατόν να λειτουργεί με μεθόδους μαθητείας κι εμπειρισμού.** Γι' αυτό εκτιμάται ότι μία από τις βασικές αιτίες υποχώρησης της ανταγωνιστικότητας της Χώρας μας πέντε θέσεων το τελευταίο έτος στην παγκόσμια τουριστική βιομηχανία (29η από 24η), βάσει του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ (έκθεση 2011), είναι η έλλειψη αυτών. Και είναι φυσικό αφού στον δείκτη «ανθρώπινο δυναμικό» βρισκόμαστε στην 59^η θέση, στον δείκτη «εκπαίδευση και κατάρτιση» στην 62^η και στον δείκτη «διαθεσιμότητα σε εξειδικευμένη εργασία», στην 56^η.

Γι' αυτό η έννοια του Τουρισμού και της Τουριστικής Συνείδησης θα πρέπει να διαχέεται σε όλο το φάσμα της Β΄ θμιας Εκπαίδευσης, ενώ η ειδικότητα Τουριστικών Επιχειρήσεων θα πρέπει να περιλαμβάνει στο Τεχνολογικό Λύκειο κορμό τουριστικών μαθημάτων στην Β΄ Τάξη, στην Γ΄ Τάξη να διαχωρίζεται σε τουριστικούς τομείς και μόνον στο τέταρτο έτος να διασπάται σε επιμέρους ειδικότητες. Εδώ θα πρέπει να προστεθεί η παιδαγωγική άποψη ότι κάθε σχολική κοινότητα αποτελεί μία μικρή κοινωνία, η οποία διαπλάθει χαρακτήρες

και διαμορφώνει συνειδήσεις στους αυριανούς πολίτες και είναι άμεσος φορέας διάχυσης γνώσεων και συμπεριφορών, θέματα για τα οποία μόνον το Υπουργείο Παιδείας είναι προσανατολισμένο και νομοθετημένο να παρέχει.

Ο καταλυτικός ρόλος της πληροφορικής στο Τεχνολογικό Λύκειο
Εισηγητής: Ιωάννης Γουμενάκης, καθηγητής ΠΕ 19 πληροφορικής,
μέλος Ε.Ε.Τ.Ε.Κ.

Στη σημερινή εποχή η πληροφορική έχει εισχωρήσει σε όλους τους τομείς της επιστήμης και κάθε άλλης παραγωγικής δραστηριότητας συμβάλλοντας με τον τρόπο αυτό στην ασύλληπτη εξέλιξή της. Η εκπαίδευση δε θα μπορούσε και ούτε πρέπει να μείνει ανεπηρέαστη από αυτή τη νέα πραγματικότητα επειδή ο χαρακτήρας της εκπαίδευσης πρέπει να αναπροσαρμόζεται στις εκάστοτε απαιτήσεις της κοινωνίας.

Οι νέες τεχνολογίες, ιδίως η πληροφορική με το τεράστιο πλήθος των σύγχρονων εφαρμογών, έχει σχεδόν ταυτισθεί με ότι χαρακτηρίζουμε ως ανάπτυξη. Κάθε χώρα που προσβλέπει στην ανάπτυξη (οικονομική, τεχνολογική κ.λπ.) έχει κυριολεκτικά «γαντζωθεί» από τις νέες τεχνολογίες: τις έχει εισαγάγει στην Εκπαίδευση, ενισχύει την έρευνά τους, χρηματοδοτεί τις εφαρμογές τους, προωθεί με κάθε τρόπο ό,τι έχει σχέση μ' αυτές, ιδιαίτερα με την τεχνολογία των Η/Υ. Εκείνο που δεν έχει ίσως βαθύτερα συνειδητοποιηθεί, ιδίως στην Ελλάδα, είναι η σπουδαιότητα των νέων τεχνολογιών για μια ποιοτική παιδεία που αποτελεί και την προϋπόθεση για κάθε μορφής ανάπτυξη μιας χώρας.

Στα πλαίσια του Τεχνολογικού Λυκείου η Πληροφορική, πέρα από μαθησιακό μέσο, έχει διπλό ρόλο:

(i) Διακλαδικό ως αναγκαία γενική δεξιότητα για κάθε σχεδόν ειδικότητα

(ii) Αυτόνομο για ειδικούς με εμβάθυνση στα αντικείμενα της Πληροφορικής

Όλες οι έρευνες που έχουν διεξαχθεί είτε ευρωπαϊκά είτε στην Ελλάδα καταδεικνύουν αυτή την πραγματικότητα για τον διπλό ρόλο. Υπάρχουν δε ειδικότητες της Πληροφορικής, με υψηλή ζήτηση στην αγορά εργασίας, που μπορούν να παρέχονται από τη δευτεροβάθμια τεχνολογική εκπαίδευση (πχ. τεχνικός Η/Υ, τεχνικός δικτύων, ειδικός εφαρμογών πολυμέσων και παγκόσμιου ιστού κ.α.) χωρίς την ανάγκη τριτοβάθμιας εμβάθυνσης. **Με την προσθήκη δε του τέταρτου έτους αυτός ο στόχος μπορεί να επιτευχθεί καλύτερα. Η πρακτική άσκηση στην Πληροφορική μπορεί να γίνεται και δικτυακά λαμβάνοντας υπόψη τον νέο ρόλο του εργαζομένου στο χώρο της Πληροφορικής.**

Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών θα πρέπει να είναι συνεχής και άμεση από την αγορά εργασίας ώστε να μεταφέρονται στους μαθητές οι σύγχρονες τεχνολογίες. Τα Αναλυτικά Προγράμματα πρέπει να είναι ευέλικτα και η έννοια των βιβλίων ύλης να πάρει άλλη μορφή ώστε να μην είναι παρωχημένα. Τα διαδικτυακά μαθήματα να αυξηθούν και οι μαθητές να έρχονται σε «επαφή» με τους ειδικούς. Να δίνεται έμφαση στην εφαρμογή κι όχι στη θεωρία για να γίνονται έτσι τα μαθήματα προσιτά και ελκυστικά από περισσότερους μαθητές κι όχι μόνο από όσους έχουν ήδη ανεπτυγμένη πληροφορική κουλτούρα. Τέλος η πιστοποίηση σε συνδυασμό με το πτυχίο να είναι ο κανόνας κι όχι η εξαίρεση για την πρόσβαση στην αγορά εργασίας.

• Ο Μηχανολογικός τομέας και ο τομέας οχημάτων
Εισηγητής: Βλάσης Κουτσούκος, ΠΕ 18 τεχνολόγος οχημάτων,
Πρόεδρος Πανελληνίου Συλλόγου Πτυχιούχων Μηχανικών Οχημάτων,
μέλος Ε.Ε.Τ.Ε.Κ.

Ο Πανελλήνιος Σύλλογος Πτυχιούχων Μηχανικών Οχημάτων, έχοντας υπόψη του τις διαβεβαιώσεις του Υπουργείου Παιδείας Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων ότι:

- Θα μετατραπούν όλα τα ΕΠΑ.Λ και ΕΠΑ.Σ σε Τεχνολογικά Λύκεια, **χωρίς κατάργηση ή συγχώνευση Τομέων και Ειδικοτήτων.**
- Θα υπάρχει δυνατότητα εισαγωγής στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση με Πανελλήνιες εξετάσεις και με μαθήματα ειδικότητας.
- Δεν θα καταργηθούν τα ΣΕΚ, (Δ/ντες, Υποδ/ντες, Τομεάρχες, Υπεύθ. Εργαστηρίων.)
- Θα υπάρχει πρακτική άσκηση των μαθητών σε επιχειρήσεις.
- Δεν θα υπάρξουν **Εργασιακές Εφεδρείες** για εκπαιδευτικούς.

Και στην προσπάθεια όλων των φορέων για ένα καλύτερο Τεχνολογικό Λύκειο, και λαμβάνοντας υπόψη και τις πραγματικές ανάγκες της Ελληνικής κοινωνίας για στελέχωση των επιχειρήσεων με υψηλού επιπέδου ανθρώπινου δυναμικού, ο σύλλογος καταθέτει τις παρακάτω προτάσεις.

Προτάσεις :

1. Διατήρηση του τομέα Οχημάτων και της ειδικότητας «Μηχανικών και Ηλεκτρικών Συστημάτων Αυτοκινήτου» των ΕΠΑ.Λ και της ειδικότητας «Τεχνίτη Αμαξωμάτων» των ΕΠΑΣ, με δημιουργία **στον τομέα Οχημάτων ενιαίας ειδικότητας στη Γ΄ τάξη** π.χ. «Τεχνίτης συστημάτων αυτοκινήτου και αμαξώματος», ή «Τεχνικός Οχημάτων» και αυτό γιατί :

α. Η «ενοποίηση» τεχνολογικά, όλων των συστημάτων του αυτοκινήτου μέσα από «δίκτυο υπολογιστών» και η αλληλεπίδραση μεταξύ τους, καθιστούν σχεδόν αδύνατη ή ημιτελή την διάγνωση, έλεγχο, συντήρηση, επισκευή, των συστημάτων του αυτοκινήτου ξεχωριστά. Η αποσπασματική αντιμετώπιση των συστημάτων ή ο διαχωρισμός κατ αρχήν σε επιμέρους «ειδικότητες» **ή το πιο επικίνδυνο η συγχώνευση του τομέα Οχημάτων με άσχετους τομείς** σε περιεχόμενο σπουδών, θα έχει άμεσο αποτέλεσμα την αύξηση των ήδη συσσωρευμένων προβλημάτων, περιπλοκή των επαγγελματικών δικαιωμάτων και κυρίως αύξηση των κινδύνων καλής και ασφαλούς λειτουργίας, επισκευής και συντήρησης όλων των συστημάτων του αυτοκινήτου, με την παροχή **χαμηλού επιπέδου εκπαίδευσης και τελικά υπηρεσιών.**

β. Μπορεί κάποια συστήματα να «στηρίζονται» στην ίδια αρχή λειτουργίας ή να περιγράφονται με τις ίδιες ονομασίες, στην πράξη όμως και κυρίως στις βασικές γνώσεις αλλά και στην απόκτηση βασικών ικανοτήτων και δεξιοτήτων, που θα πρέπει πραγματικά να αποκτά ένας μαθητής, που επιθυμεί να ασχοληθεί με συγκεκριμένο επάγγελμα και το κράτος να δεσμεύεται να του «παρέχει» και πτυχίο, τελικά, **δεν θα υπάρχει καμία «επαγγελματική και τεχνολογική» σχέση.**

Π.χ. Το «Ηλεκτρικό σύστημα» αυτοκινήτου με το «Ηλεκτρικό σύστημα» σπιτιού ή τα συστήματα «Θέρμανσης - Ψύξης - Κλιματισμού» σπιτιών με τα αντίστοιχα συστήματα «Θέρμανσης-Ψύξης Κλιματισμού» αυτοκινήτου ή εγκαταστάσεων «Φυσικού αερίου ή υγραερίου», κ.λ.π.

Η απλή κατανόηση και εμπέδωση βασικών αρχών λειτουργίας ή η **θεωρητική μόνο εκπαίδευση** των παραπάνω ειδικοτήτων, **δεν** εξασφαλίζει ικανή και επαρκή τεχνική και επαγγελματική επάρκεια των αντίστοιχων ειδικοτήτων. Το περιεχόμενο σπουδών, η εκπόνηση αναλυτικών προγραμμάτων, η ύπαρξη εργαστηριακών ασκήσεων σε εφαρμοσμένες γνώσεις και δεξιότητες της κάθε ειδικότητας και η πρακτική άσκηση σε επαγγελματικούς χώρους εργασίας, εξασφαλίζουν υψηλού επιπέδου παροχής τεχνικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης σε κάθε ειδικότητα.

γ. Έχει ωριμάσει πλέον και στα ήδη υπάρχοντα «επαγγέλματα» αυτοκινήτου, αλλά και μεταξύ των κοινωνικών εταίρων, η ιδέα για «ενιαία ειδικότητα». Εξ άλλου, υπάρχουν και αποφάσεις και προτάσεις, αλλά φάνηκε και από το πρώτο βήμα «ενοποίησης» των δυο κυριότερων παραδοσιακών ειδικοτήτων του «Μηχανικού» και του «Ηλεκτρολόγου» Αυτοκινήτου, με τις «επιτυχημένες» κοινές ειδικότητες πρώτα στα **ΕΠΛ** με ενιαία ειδικότητα (**Μηχανικού - Ηλεκτρολόγου - Φανοποιού**) στο τέταρτο έτος (έτος ειδίκευσης), στη συνέχεια στα **ΤΕΕ Β΄ Κύκλου** με την πρωτοπόρα για τότε ειδικότητα «**Ηλεκτρομηχανικών Συστημάτων και Αυτοματισμών Αυτοκινήτου**» και στη συνέχεια στα **ΕΠΑ.Λ** με την κοινή ειδικότητα «**Μηχανικών και Ηλεκτρικών Συστημάτων αυτοκινήτου**».

δ. Η πλήρης αντιστοιχία της ενιαίας ειδικότητας, η διασύνδεσή της καθώς και η δυνατότητα εξέλιξης και συνέχισης στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση, με το μοναδικό στην Ελλάδα **ΤΕΙ, να λειτουργεί στην Θεσσαλονίκη** από το 1991, (συνέχεια του ΚΑΤΕΕ Κοζάνης) με την ειδικότητα «**Μηχανικού Οχημάτων**».

ε. **Με την πιστοποίηση μέχρι σήμερα** οκτώ (8) επαγγελματικών περιγραμμάτων που καλύπτουν και τις αντίστοιχες ειδικότητες στην Ελληνική κοινωνία στην παραγωγική διαδικασία, όπως **Μηχανικός Αυτοκινήτου, Τεχνίτης Ηλεκτρολόγος Οχημάτων, Τεχνίτης Αμαξωμάτων (Φανοποιός), Τεχνίτης Μοτοσικλετών - Μοτοποδηλάτων, Τεχνίτης Συστήματος Πέδησης, Τεχνίτης συστημάτων τροφοδοσίας Πετρελαιοκινητήρων, Τεχνικός Τροχών και ο Ειδικός κλιματισμού αυτοκινήτου**, και το Υπουργείο θα πρέπει να τα λάβει υπόψη του στο σχεδιασμό και στο περιεχόμενο σπουδών των ειδικοτήτων που θα παρέχει το Τεχνολογικό Λύκειο.

2. Νέα αναλυτικά προγράμματα με **σύγχρονα μαθήματα** και ύλη που να καλύπτουν σε **περιεχόμενο σπουδών**, τα **Επαγγελματικά Περιγράμματα Αυτοκινήτου**, που ήδη έχουν πιστοποιηθεί.

3. «Συγγραφή» νέων «Βιβλίων» και σε ηλεκτρονική - ψηφιακή μορφή, αλλά αξιοποίηση και των δυνατοτήτων της «Πληροφορικής» με τη παροχή κινήτρων για «Ψηφιακά μαθήματα», με στήριξη του «Ψηφιακού σχολείου» με καινοτόμα «εκπαιδευτικά υλικά» και δράσεις. Για να πετύχουν τα παραπάνω θα πρέπει :

α. Να γίνει ουσιαστική επιμόρφωση όλων των συναδέλφων τόσο στο γνωστικό όσο και στη παράλληλη επιμόρφωση σε νέες καλές πρακτικές, καινοτόμες εκπαιδευτικές εφαρμογές με χρήση όλων των δυνατοτήτων που προσφέρει η Πληροφορική.

β. Να ευαισθητοποιηθεί η οικογένεια, η κοινωνία με στοχευμένες παρεμβάσεις (επαγγελματικά δικαιώματα, διαφήμιση, συζητήσεις στην τηλεόραση και κοινωνικά δίκτυα), ότι το Τεχνολογικό Λύκειο , δεν είναι ένα σχολείο «κατώτερο» ή για «αδύνατους» μαθητές, αλλά ένα σχολείο για όσους θέλουν να εργαστούν σε επαγγέλματα υψηλών προδιαγραφών και απαιτήσεων, ώστε να προσφέρουν στην Ελληνική κοινωνία, υπηρεσίες υψηλής ποιότητας με σύγχρονες μεθόδους και να βιώνουν συνεχώς την επαγγελματική, κοινωνική αλλά και προσωπική επιτυχία.

4. Να υπάρχει πρόβλεψη πρακτικής άσκησης και η σύνδεσή της με την αγορά εργασίας με επαγγελματικά δικαιώματα, **ώστε να μην χρειάζεται προϋπηρεσία** για την άδεια ασκήσεως επαγγέλματος.

5. Να αλλάξουν οι αναθέσεις των μαθημάτων, με γνώμονα την παροχή καλύτερης εκπαίδευσης στους μαθητές και όχι με γνώμονα την κάλυψη ωραρίου των εκπαιδευτικών ειδικοτήτων.

6. Στο **τέταρτο έτος ειδίκευσης** θα μπορούσαν να λειτουργήσουν σαν ειδικότητες, ανάλογα με τις ανάγκες της τοπικής κοινωνίας οι (εξι)ειδικεύσεις, του **Τεχνικού Οχημάτων, Τεχνίτη Μοτοσικλετών και Μοτοποδηλάτων, Τεχνίτη Αμαξωμάτων καθώς και του Τεχνίτη Λεωφορείων, Φορτηγών και Βαρέων Οχημάτων**.

7. Στα ΙΕΚ θα μπορούσε να λειτουργούν τμήματα ανάλογα με τον αριθμό του μαθητικού δυναμικού, διάρκειας ενός ή το πολύ δυο εξάμηνων για **κατάρτιση** σε τεχνολογίες που προκύπτουν από «τεχνοοικονομικές» ανάγκες της αγοράς, όπως

«Τεχνικός Υβριδικών Οχημάτων», «Τεχνικός Ηλεκτρικών Οχημάτων» «Τεχνικός Οχημάτων Εναλλακτικών καυσίμων», κ.α

8. Οι ειδικότητες του «Αυτοκινήτου», από την ύπαρξη της Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης(1950) στη χώρα μας, ήταν πάντοτε ξεχωριστές και ανεξάρτητες ειδικότητες και λειτουργούσαν παράλληλα με τις διαφορετικές Μηχανολογικές ή Ηλεκτρολογικές ειδικότητες. Μέχρι πέρσι λειτουργούσαν **165 ΕΠΑ.Λ (ημερήσια και εσπερινά)** και παρακολουθούσαν την **ειδικότητα «Μηχανικών και Ηλεκτρολογικών Συστημάτων Αυτοκινήτου»** στη Β΄ τάξη 3.333 μαθητές, στη Γ΄ τάξη 2.528 μαθητές και στη Δ΄ τάξη (εσπερινά) 283 μαθητές. Επίσης λειτουργούσαν **26 ΕΠΑ.Σ με την ειδικότητα «Αμαξωμάτων»** και παρακολουθούσαν στη Β΄ τάξη 176 μαθητές και στη Γ΄ τάξη 124 μαθητές.

Για όλους τους παραπάνω λόγους, ο Τομέας Οχημάτων πρέπει να παραμείνει ξεχωριστός στο Τεχνολογικό Λύκειο με μια γενική ειδικότητα (π.χ Τεχνικός Οχημάτων) και να λειτουργήσουν στο 4ο έτος (έτος ειδίκευσης), παραγωγικές εξειδικεύσεις αυτοκινήτου με στόχο την κάλυψη των αναγκών της Ελληνικής κοινωνίας με υψηλού επιπέδου ανθρώπινο δυναμικό και με παροχή ολοκληρωμένων επαγγελματικών υπηρεσιών.